

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ב' ניסן תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות כז | דף הכולל: 0.

דף היומי בהלכה: מסימן י' סעיף י"א עד תחילת סימן י"א.

מוסר: חפץ חיים - כלל ד' אות ז' עד אות ט'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק י' עד שער הבטחון פתיחה 'ואם יבטח ברוב עושרו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מתי סיים מרן הגר"ע יוסף יצ"ל את השי"ס לראשונה בחייו? | הנער בן ה-15 שיבחי את מרן הגר"ח יצ"ל כדי לזכות במבצע | ממתני אסור לאכול מצה לפני פסח: 2370

הסיפור היומי

תלשתי מהעיתון את העמוד, קיפלתי והכנסתי לכיס.
ביררתי מתי מסיימים את הסדר ב'כולל חזון איש'
והמתנתי למרן בחוץ. ליבי הלם בחוזקה, פחדתי
שמא יקפיד עלי על שאני כביכול בוחן אותו...

צילום דודור

כך ניסה נער בן 15 לזכות במבצע, וגם: "השאלה הקשה" שהצריכה את מרן שר התורה זצ"ל לעיין בספר 'שונה הלכות'

במתנה הזאת. אך איך בודקים את כל המראי מקומות הנ"ל אם יש להם מקביל נוסף? עלה במוחי בן ה-15 רעיון שובבני, לנסות לשאול את מי שהיה ידוע כבר אז, כמי שכל התורה מונחת אצלו כבקופסא.

תלשתי את העמוד של הפרסום, קיפלתי והכנסתי לכיס, ביררתי מתי מסיימים את הסדר ב'כולל חזון איש', המתנתי בצהרים מחוץ לכולל. ליבי הלם בחוזקה, פחדתי שמא יקפיד עלי על שאני כביכול בוחן אותו. כשיצא מרן הגר"ח מהכולל, בעצמו, ללא שום גבאים כמובן (היה אז בן 56) ניגשתי אליו כשבידי העמוד המקופל של הפרסום ושאלתי בהיסוס: היכן מופיע לשון זה וזה ברש"י? מיד ענה: קידושין כד עמוד א'. המשכתי עוד אחד ועוד אחד, והרב עונה ללא שניה של מחשבה, ואז שאלתי היכן כותב רש"י 'מצאתי בספר הערוך'? מיד ענה: שבת יג עמוד ב. כך המשכתי עד שסיימתי את כל ה-36 שאלות. הרב ענה בסבלנות בלי שהיה נראה עליו שום שינוי בתווי פניו.

תוך כדי, גם קיבלתי בטחון עצמי והעזתי לשאול: וכל הלשונות

יחד עם כל בית ישראל הוכינו בהלם כאשר נשמע הקול כי שר התורה נתעלה לגנזי מרומים. פגשתי בו לראשונה לפני 36 שנה. לא יודע אם נהגתי כהוגן; הייתי אז בחור צעיר, אך כך היה מעשה. ר' רפאל הלפרין הוציא אז את סדרת ספריו 'אטלס עץ חיים' בהם פירט את תולדותיהם של חכמי ישראל לדורותיהם. ר' רפאל עשה טריק שיווקי ופרסם בעיתונות עמוד שלם עם פירוט של 36 לשונות של רש"י במרחבי התורה, בצירוף מראי מקום לכל אחד מהם היכן לשון זה מוזכר ברש"י. ר' רפאל ציין במודעה כי לא השתמש במחשב (שאו עוד היה מוצר נדיר) ושעל פי זכרונו כל 36 המשפטים הללו מופיעים רק פעם אחת בכל פירושו של רש"י. המבצע היה, שכל מי שישלח לו מכתב בדואר או פקס ויציין אפילו אחד מכל 36 הלשונות הללו שמופיעה פעם נוספת בפירושו של רש"י מעבר לאותם מראי מקום שציין, יקבל את הסט 'אטלס עץ חיים' במתנה.

למדתי אז בישיבה קטנה 'היכל אברהם אלימלך' בשכונת רמת אהרן בבני ברק, ראיתי את הפרסום הנ"ל וחשקה נפשי לזכות

האם אנו מחוייבים שם בקריאת מגילה?
מִן הַרְאָה עֲצָמוּ כַּמְתַקְשָׁה בְּקוֹשִׁיא חֻזְקָה וְאָמַר לִי: "שֶׁאֵלֶּה
טוֹבָה מֵאֵד... מָה יִהְיֶה הַדִּין?? צָרִיךְ לְבַדּוֹק". הוּא נִיגַשׁ לְאָרוֹן
הַסְּפָרִים וְעֵשָׂה עֲצָמוּ כַּמְעִיין בְּסִפֵּר לְמִצּוֹא תְּשׁוּבָה לְקוֹשִׁיא וְאִז
הִתְיַשֵּׁב וְהִרְאָה לִי בְּסִפֵּר מֵהַ דִּין.

חֻזְרָתִי לְבֵיתִי מֵלֵא בַּהֲתַפְעֻלוֹת וְאִמְרָתִי לְאֲבִי שֶׁהֵרֵב אָמַר שֶׁזוֹ
קוֹשִׁיא חֻזְקָה מֵאֵד וְלֹא יֵדַע תְּשׁוּבָה וְרַק לְאַחַר שְׁעִיין בְּסִפֵּרִים הוּא
מִצָּא אֶת הַתְּשׁוּבָה. שָׁאֵל אוֹתִי אֲבִי בְּאִיזָה סִפֵּר עִיין וְאִנִּי עִנִּיתִי לוֹ
שֶׁהִיא כְּתוּבָה עַל הַסִּפֵּר 'שׁוֹנֵה הַלְּכוֹת'.

רַק לְאַחַר שֶׁגִּדְלַתִּי הַבְּנָתִי שֶׁהִשְׁאֵלָה הִיִּתָּה פְּשׁוּטָה לְמִדֵּי
וְהַסִּפֵּר שְׁעִיין בּוֹ הִיא הַסִּפֵּר שֶׁכְּתַב בְּעֲצָמוּ, וּמִן בְּרוּב חֻכְמָתוֹ
הַשְּׂאִיר בִּי אֶת הַתְּחוּשָׁה שֶׁעַד הַיּוֹם זְכוּרָה לִי כְּתַעֲנוּג, שֶׁהֵבִיא אוֹתִי
לְשֶׁאֵל אוֹתוֹ שׁוֹב שְׁאֵלוֹת רַבּוֹת. (נִפְתַּלִּי ה.).

(דְּבָרֵי שִׁיחַ)

הִלְלוּ מוֹפִיעִים רַק פֶּעַם אַחַת בְּרִשׁ"י בְּכָל מִרְחַבֵי פִירוּשֵׁיו? כַּמְדוּמְנִי
שֶׁהוּא הִרְהֵר רֵגַע כְּמִימְרָא וְעֵנָה: "מִצָּאֵתִי בְּסִפֵּר הָעֵרוֹךְ" מוֹפִיעַ גַּם
בְּמִשְׁנֵה בַּאֲבוֹת, אֲךָ לֹא כּוֹלֵם מִסְכִּימִים עִם הָעוֹבְדָה שֶׁהִפְרִיֵשׁ עַל
מִסְכַּת אֲבוֹת הוּא שֶׁל רִשׁ"י".

אִז, בְּמִבְטָ שֶׁל נֵעַר, הִיִּתִּי נִפְעַם מְגַאוֹנוֹתוֹ, כִּיּוֹם בְּמִבְטָ לְאַחֹר אֲנִי
מִבִּין כִּי מַעַל יוֹבֵל שְׁנוֹת לִימוּד לֵלֵא הִיִּסַח הַדַּעַת מִנִּיב אֶת הַתּוֹצָאָה
הַזֶּה; כִּיּוֹם אֲנִי יוֹתֵר מִתְּפַעֵל מִהִמִּידוֹת הַטּוֹבוֹת וְטוֹב הַלֵּב וְהָעֵינַן טוֹבָה
שֶׁנִּהְיָ בְּבַחֹר צֵעִיר שְׁבֵא כְּבִיכּוֹל לְבַחוּן אוֹתוֹ וְהוּא עוֹנֵה בְּסִבְלָנוֹת כָּל
כֶּךָ מְרוֹבָה לֵלֵא שׁוּם סִימָן שֶׁל קוֹצֵר רוּחַ. (יִשְׂרָאֵל אֶהְרֹן קֶלְצֶקִין).

בִּילְדוּתִי (לְפָנַי כ-30 שָׁנָה) לְאַחַר הַלִּימוּדִים בְּתַלְמוּד תּוֹרָה
'תּוֹרַת אֲמַת' לְפָנַי חֵג הַפּוֹרִים נִכְנַסְתִּי לְמִן צוֹק"ל וְשֶׁאֲלַתִּי אוֹתוֹ:
אֲנַחְנוּ גֵרִים בְּבִנֵי בֵּרֶק וְעוֹמְדִים לְנִסּוּעַ לִירוּשָׁלַיִם לְשׁוֹשֵׁן פּוֹרִים,

עֲנִינָא דִּיּוֹמָא - חוֹדֶשׁ נִיסָן

מְשֻׁלוּשִׁים יוֹם קוֹדֶם הַחֵג? מֵרֵאשׁ חוֹדֶשׁ נִיסָן? אוֹ רַק מְעַרְבֵי הַחֵג מִמֶּשׁ? - כָּל הַשִּׁיטוֹת, הַמְּנַהֲגִים וְהַטְּעָמִים בְּאִיסוּר אֲכִילַת מִצָּה לְפָנַי פֶּסַח

הֵרֵב יִשְׂרָאֵל יַעֲקֹב פְּרַבֵּר וְהֵרֵב יְהוּדָה לֵיִיב שְׁמִיטָל, מוֹח"ס 'הַמְּנַהֵג'

חוֹדֶשׁ נִיסָן שֶׁהוּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְחֻדְשִׁים. וּבִאֲמַת לֹא מִצִּינוּ שִׁישׁ מִי
שְׁנוּהָג שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה.
הַמְּקוֹר לְמִנְהַג שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מִצָּה מֵרֵאשׁ חוֹדֶשׁ נִיסָן הוּבָא ב'בֵּאֵר
הַיֵּטֵב' (סִי' תַע"א, ס"ק ה) בְּשֵׁם בַּעַל 'כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה', וּמִצִּיין דְּכֵן
הַמְּנַהֵג בְּקוֹשְׁטָא, וְהַעֲתִיקוּ גַם ב'חֵק יַעֲקֹב' וְהוּבָא ב'מִשְׁנֵה בְּרוּרָה',
וְכֵן נִתְּפַשֵּׁט בְּרוּב תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל. וּב'לִיקוּטֵי מֵהַרִּי"ח' כְּתַב הַטַּעַם,
כְּדִי שֶׁתְּהִיָּה הַמִּצָּה חַבִּיבָה בְּעִינָיו.

הַמְּקוֹמוֹת שֶׁלֹּא נִהְגוּ בְּמִנְהַג זֶה

בְּסִפֵּר 'אוֹרְחוֹת חַיִּים' מֵבִיא בְּשֵׁם סִפֵּר 'מְאוּרֵי אוֹר' שֶׁכְּתַב
עַל הַנּוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מִצָּה מֵרֵאשׁ חוֹדֶשׁ נִיסָן שֶׁזֶה לְשַׁחוּק
יַחֲשֵׁב, וְכֵאֵלּוֹ חוֹלֵק עַל הַחֻכְמִים שֶׁלֹּא חֲשׂוּ לְזֶה, וְאִיכָא חֲשׂוּ
יְהוּרָא. וְלִכֵּן כְּתַב שֶׁאֵין לְחֲשׂוֹשׁ לְזֶה וּמוֹתֵר לְאֲכּוֹל מִצָּה עַד עֵרֵב
פֶּסַח. וְכֵן מֵבִיא הַחִיד"א בְּסִפְרוֹ 'מַעְגַל טוֹב' שֶׁאֲכַל בְּשַׁבַּת הַגְּדוּל
מִצָּה שֶׁאֵינָה שְׁמוּרָה. וְכֵן הַמְּנַהֵג בּוִיז'נִיץ וְעַרְלוֹי, וְכֵן נוֹהֲגִים
הַסִּפְרָדִים.

וְיֵשׁ הַנּוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מִצָּה מ'שַׁבַּת הַגְּדוּל', שְׁבוּ נֹאמְרִים
כְּבֵר פִּיּוּטִים עַל פֶּסַח, וְכֵן נִהְגוּ הַגֵּר"ש וְאֲזַנְר זצ"ל.

הֵאֵם מוֹתֵר לְאֲכּוֹל מִצָּה שֶׁל חֻמֶּץ קוֹדֶם הַפֶּסַח?

ב'מִשְׁנַת יַעֲקֹב' כְּתַב שֶׁכָּל הָאִיסוּר שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מִצָּה בְּעֵרֵב פֶּסַח

אִיסוּר אֲכִילַת מִצָּה בְּעֵרֵב פֶּסַח

כְּתַב בְּשׁו"ע (סִי' תַע"א): "אִיסוּר לְאֲכּוֹל מִצָּה עֵרֵב פֶּסַח בְּיוֹם",
וְנֹאמְרוּ בְּזֶה כְּמָה טַעְמִים: א. כְּדִי שִׁיאֲכַל הַמִּצָּה בְּלֵיל הַסֹּדֵר
לְתִיאֲבוֹן. ב. מִשׁוּם שֶׁקֶרְבַּן פֶּסַח אִיסוּר בְּאֲכִילָה בְּעֵרֵב פֶּסַח וּמִצָּה
הוֹקְשָׁה לְקֶרְבַּן פֶּסַח; וְיֵשׁ שֶׁמִּצָּאוּ לְכָךְ רִמְזוּ מִהַפְּסוֹק 'בְּעֵרֵב תֹּאכְלוּ
מִצּוֹת', שְׁדוּוּקָא בְּעֵרֵב וְלֹא בְּיוֹם.

יֵשׁ שֶׁכְּתַבוּ שְׁבַלִּילָה שֶׁלְּפָנָיו - לֵיל י"ד לֹא אִסְרוּ לְאֲכּוֹל מִצָּה,
וְכֵן פֶּסַח ה'מִשְׁנֵה בְּרוּרָה', וְיֵשׁ שֶׁהוֹכִיחוּ כֵן מִמָּה שֶׁאֲוֹמְרִים בְּשֶׁאֲלַת
'מָה נִשְׁתַּנָּה' - "שְׁבַכְל הַלֵּילוֹת אֲנִי אוֹכְלִים חֻמֶּץ וּמִצָּה", וְהִיִּינוּ
שְׁגַם בְּלֵיל בְּדִיקַת חֻמֶּץ אוֹכְלִים מִצָּה, כֹּאמּוֹר (הַגְּרִי"ז מְבַרִּיסֶק).
וּבְשׁו"ת 'אֲגָרוֹת מִשֶּׁה' (או"ח ח"א ס' קנ"ה) אוֹסֵר בְּלֵילָה שֶׁלְּפָנָיו
כְּשִׁיטַת ה'מַגֵּן אֲבֵרָה' (ש"ס), וְכֵן הַמְּנַהֵג בּוִיז'נִיץ.

הַמְּנַהֵג שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מִצָּה מֵרֵאשׁ חוֹדֶשׁ

רְבִים נוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מִצָּה שְׁלוּשִׁים יוֹם לְפָנַי הַפֶּסַח
(רֵאשׁ 'מִשְׁנַת יַעֲקֹב' ח"ג ס' תַע"א). בְּשׁו"ת 'אֲגָרוֹת מִשֶּׁה' (ש"ס)
כְּתַב הַטַּעַם לְכָךְ, כִּיּוֹן שֶׁאוֹתוֹ הַזְּמַן מִתְּחִילִים לִיזְהַר וְלִהְכִּין צַרְכֵי
הַפֶּסַח.

ב'מִחְצִית הַשְּׁקָל' (ש"ס) הֵבִיא שֶׁלֹּא לְאֲכּוֹל מִצָּה מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה,
וְיֵשׁ שֶׁכְּתַבוּ שֶׁהוּא טַעוּת סוֹפֵר וְכִנְרָאָה הִיא כְּתוּב 'ר"ח', דְּהִיִּינוּ
רֵאשׁ חוֹדֶשׁ נִיסָן וּבְטַעוּת נִדְפַס ר"ה; אוֹ שְׁכוּוַּנְתוּ 'ר"ה' לְרֵאשׁ

אבל הרבה מחמירים שלא לאכול גם מצות חמץ מראש חודש, כיון שיש להן טעם מצה. וכך מובא בספר 'הדרת קודש'.

יש נוהגים שלא לאכול חזרת וכרפס

בספר 'פסח מעובין' כתב שיש נוהגים להימנע מלאכול גם חזרת וכרפס מראש חודש ניסן, וכך נהג הגרש"ז אויערבאך זצ"ל. ומנהג בעלזא שלא לאכול בערב פסח חזרת וחסה, ופירות שעושים בהם חרוסת, כדי שיאכלו בלילה לתיאבון.

- ועליו הוסיפו שלא לאכול גם מר"ח - הוא רק במצות הכשרות לפסח, אבל מצות חמץ מותר לאכול אפילו בערב פסח עד סוף זמן אכילת חמץ.

ויש שאסרו לאכול בערב פסח אפילו מצות חמץ, ומכל מקום עד ערב פסח כתבו שמותר לאוכלם אף לאלו המקפידים שלא לאכול מצה מר"ח, שכן כל ההנהגה שלא לאכול מצה מראש חודש אינה אפילו בגדר מנהג, לכן במצות חמץ מותר (הגרי"ש אלישיב זצ"ל).

על דא ועל הא

שאלתי את התלמיד שלי מה פשר העוגיות האלו, והוא השיב: "אלו עוגיות היהדות שלי ושל כל משפחתי!!!" וסיפר את הסיפור הבא...

שהאמא והסבתא יהודים, מה שאומר שגם הוא יהודי!!!
"אבא חזר הביתה המום מהמידע החדש שזה עתה קיבל ושאל את אמו אם הם אכן יהודים. היא אישרה שהם יהודים לכל דבר ועניין, רק שאחרי השואה היה פחד גדול להיות יהודי ולכן היתה התבללות.

"אבא שאל את אמא מה זה להיות יהודי, ואמא שלו הסבירה שהיא צמה ביום כיפור, מכינה עוגיות מיחדות בפורים, ואופה חלות בימי שישי, ולא אוכלת 'דבר אחר'. אבא חקר יותר לעומק בנבכי היהדות במשך השנים עד שחזר לצור מחצבתו. מל עצמו בגיל מבוגר, חזר בתשובה שלימה, התחתן והעמיד משפחה מפוארת לעם ישראל בכל קנה מידה".

המשיך הרב וסיפר: התרגשתי מאוד ובירכתי בכוונה גדולה על העוגיות, שהמסורת על אפייתן השיבה לכור מחצבתה משפחה ענפה. תראו מה זה מנהג קל ופשוט, שאין בו שום הלכה אלא רק מנהג מקומי של היהודים, עד כמה יש בכוחו לשמור את הגחלת של העם היהודי!!!

(טיב הקהילה)

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א:
הגיע אלי אחד התלמידים שלי, שהוא בן למשפחה של יראי שמים, משפחה של תלמידי חכמים חשובים, והגיש בפני קערה עם עוגיות של פורים, מה שאנחנו מכירים כאזני המן (המן-טאש). לשאלתי מה פשר העוגיות האלו, השיב: "אלו עוגיות היהדות שלי ושל כל משפחתי!!!" וסיפר את הסיפור הבא:

"אבא שלי גדל כילד גוי לכל דבר בחוץ לארץ. יום אחד כאשר היה כבר בחור צעיר הלך אבי לבית של חברו הטוב על מנת ללמוד למבחן. אמו של החבר הגישה להם קפה ועוגיות. אבא התרגש מהעוגיות הטעימות ואמר שזה בדיוק כמו העוגיות שסבתא שלו שולחת להם...

"החבר אמר: 'אם כך אז הסבתא שלך יהודיה!!!'
"אבא שאל את חברו מה הקשר? והחבר הסביר שאלו עוגיות מיוחדות שהיהודים אופים לכבוד חג הפורים... ואז אמא של החבר המשיכה לחקור ולדרוש בהרכב המשפחתי, והתברר שזו אמא של אמא, כלומר שגם הוא עצמו יהודי. האמא של החבר חקרה אחרי שמות המשפחה בעבר ובהווה וקבעה חד משמעית

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

**פעם למדתי אתו סימן שי"ח דיני מעשה שבת,
ולפתע צעק עלי: "איך לא ראית תשובת זית רענן?!"
האמא הרבנית היתה במטבח ושמעה את הצעקה,
באה מיד ואמרה: "למה אתה צועק עליו?"**

מתי סיים מרן הגר"ע יוסף זצ"ל את הש"ס בפעם הראשונה בחייו?

השניה בגיל 19.

שאלתי אותו: עם תוס'?

אמר: "בוודאי!"

ובאיזה גיל התחלת?

"בגיל 9!"

כל הילדים שיחקו מחבואים ותופסת וסטנגה, והוא ישב ולמד עוד מסכת ועוד מסכת. רואים את השאיפות שהיו לו להקיף את התורה.

תמיד היה מחדיר בנו את ידיעת התורה, ואם לא היינו יודעים תשובה של איזה פוסק, היה מעיר לנו.

פעם למדתי אתו סימן שי"ח דיני מעשה שבת, ולפתע צעק עלי: "איך לא ראית תשובת זית רענן?!"

האמא הרבנית היתה במטבח ושמעה את הצעקה, באה מיד ואמרה: "למה אתה צועק עליו?"

השיב: "הוא לא ראה זית רענן! טוב, כולם כמוך? מה אתה רוצה?!"

(גיליון יביע אומר)

סיפר הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א, הראשון לציון:

בשבת אחת לפני האחרונה שמרן [הגר"ע יוסף] זצ"ל היה איתנו כאן עלי אדמות, זכיתי להיות אצלו בשבת. בליל שבת אחרי הסעודה ביקש שאקח אותו לספריה ואמר: "תביא לי את הנודע ביהודה", והתחיל ללמוד. תוך כדי הלימוד היה נאנח מכאבים, אומר: אי! אי! וממשיך ללמוד.. היה זה לאחר שהוא שבר את הגב ובמשך שלשה חדשים סבל מאד, וכיפר ביסוריו על עם ישראל.

מי שכואב לו הגב, לומד דברים קלים, בן איש חי, כף החיים, או ילקוט יוסף... אבל מרן למד נודע ביהודה! אתם יודעים מה זה?! דברים עמוקים, קושיות, סתירות בגמרות, תירוצים, ישב ולמד תשובה אחרי תשובה עד השעה אחת בלילה.

ואז הרים את עיניו וראה אותי יושב בחדר הסמוך, אמר לי: "אתה עדיין ער? תבוא לי!" התישבתי לידו, ואולי זו היתה השיחה הארוכה האחרונה שלי איתו. מרן פנה אלי ושאל: "תגיד, אתה יודע באיזה גיל גמרתי ש"ס?"

לא, אף פעם לא סיפרת לנו, מעניין לשמוע...
אמר לי: "גמרתי את הש"ס בפעם הראשונה בגיל 15, ובפעם

יומא דהילולא

**הגר"י געלדצעהלער לא רצה להכריע בשאלה הקשה, והפנה את
הזרי הבחור להגר"י קמינצקי זצ"ל. אך גם הוא לא רצה להכריע
ואמר שיפנו אל הרבי מסקווירא. התפלא הגר"י געלדצעהלער
ושאלו: "מה?! אתם מאמינים שלרבי מסקווירא יש רוח הקודש?!"**

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל

שורדים את הניתוח והנותרים שובקים חיים לכל חי, אך האם טענה שאסור להתמהמה, שהרי המתנת שנתיים כמוה כהמתנת שמונה שנים כי כל שנה נכפלת לארבע.

באו ההורים לבקש את הכרעת ראש הישיבה הגר"י געלדצעהלער, אך הוא לא רצה להכריע והפנה את השאלה להגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל. הגר"י קמינצקי גם כן לא רצה להכריע ואמר לו להפנות את ההורים אל רבינו הרבי מסקווירא.

עורר הדבר פליאה בעיני הגר"י געלדצעהלער, והציג בפניו את

הגאון רבי יהושע געלדצעהלער זצ"ל סיפר, שבשנת תשי"ט היה לו תלמיד אחד בישיבה שהיו לו שני נקבים בלבו והרופאים אמרו שבגלל זה לבו עובד פי ארבע מלב רגיל, כך שבהגיעו לגיל עשרים יהיה לבו כלב זקן בן שמונים, והציעו לנתחו כדי לתקן את המום בלבו.

התעורר אז ויכוח בין האב והאם, ובעוד אם הבחור רצתה לגשת אל הניתוח תיכף ומיד, ביקש האב להמתין שנתיים ימים, ונימוקו עמו, משום שעדיין אין להם לרופאים מספיק נסיון וידע בניתוח זה, מה גם שהרופאים אומרים שרק שמונים אחוז

הוא עשה חשבון פשוט - יכולים היינו לדון לפי ההלכה האם במקרה כזה שבו הצלחת הניתוח תלויה בספק, מותר לנתח או לא, ויתכן שהיינו מגיעים למסקנא שאסור לנתח. אבל מה האם רוצה? הלא היא רוצה דבר אחד - שבנה יחיה ויארץ ימים, ובכן ידעתי שכאשר תלך אל הרבי מסקווירא, בוודאי יורה לעשות את הניתוח, כי בגודל האהבת ישראל שמפעפעת בלבו בוודאי ירצה גם כן כמותה שבנה יארץ ימים בבריאות הגוף והנפש. ולענין הצלחת הניתוח, הלא פשוט וברור שמן השמים לא יאכזבוהו, ובוודאי הניתוח יצליח, כפי שבאמת היה.

(הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א, הביניני)

פליאתו: "מה?! אתם מאמינים שלרבי מסקווירא יש רוח הקודש?!" השיב לו הגר"י קמיניצקי: "בטוחני שמן השמים לא יאכזבו את הרבי מסקווירא."

נסעו ההורים לרבינו ולאחר ששמע את הצדדים פסק את פסקו שיעשו את הניתוח וישלח דברו וירפאם. עשו את הניתוח, והניתוח הצליח למעלה מן המשוער. לאחר מעשה נודע לו שהרופאים רימוהו כשאמרו לו ששמונים אחוז מהחולים שורדים את הניתוח, והאמת היתה באותה תקופה שרק חמישים אחוז מהמנותחים שרדו וכל השאר נפטר...

הגדרתו של הגר"י קמיניצקי היא הפלא ופלא!

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר להחניף לעשיר רשע כדי להשיג ממנו תרומה לבניית בית כנסת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

קירוב רחוקים וכדו' מותר להחניף לרשע. מעשה מעניין מובא שם, בשם הגר"א וסרמון, על מעשה שהיה כאשר פרצה שריפה בעיירה ראדין וכילתה את בתי התושבים, ומרן החפץ חיים כתב מכתבי בקשה כדי לפרסמם בעיתונים, ולצורך כך היה צריך לכתוב מכתב לעורך אחד העיתונים שהיה אדם רע במעשיו.

כמקובל, כאשר כותבים לאישיות חשובה מוסיפים איזה תואר כבוד לפני שמו, והחפץ חיים התלבט רבות איך לצמצם שלא לכתוב שום תיבה מיותרת שאינה הכרחית. גם אחר ששלח את המכתב, הצטער החפץ חיים רבות שמא לא נזהר כראוי וכתב אולי תיבה אחת יותר מהצורך, ובזה ח"ו נתן כבוד לרשע בלי הכרת.

בתוך דבריו בהלכות הנלמדות היום (כלל י"ס"ק ז) מזכיר ה'חפץ חיים' את איסור החנופה לרשעים - שהנו נושא בעל השלכות אקטואליות ביותר בכל זמן ובכל תקופה. למעשה, כבר נאמר בגמרא שמותר להחניף לרשעים בעולם הזה, וכפי שמבאר ה'שערי תשובה' - הכוונה היא לזמן שיד הרשע תקיפה ובידו להזיק ולגרום הפסד ואין בידנו להכניעו. אמנם גם באופנים שמותר להחניף לרשע, כותב ה'שערי תשובה' שאין מותר אלא לכבדו כדרך שמכבדים אנשים בקימה והידור וכדומה, אך אסור לשבחו בפני אחרים. ומה דינה של חנופה לאדם עשיר כדי להשיג ממנו תרומה לבניית בית כנסת? בביאורים ומוספים של 'דרשו' מובאת דעת הגר"ח קנייבסקי שהדבר אסור. ורק במקום הפסד או לצורך

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

יבמות דף כז

מדוע אונן פטור מהמצוות ולא ממצוות יבום?

שכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה, הרי זו כאשת אח שיש לה בנים ואסורה

במצוות לא תעשה אונן חייב? ואמנם לאחר הקבורה כבר אין לאח פטור של אונן, אבל מאחר שבשעת נפילה היא לא היתה בכלל 'יבמה יבא עליה', היא נחשבת כאשת אח שיש לו בנים ואסורה.

ומתוך ה"אמרי אמת" ב"מכתבי תורה", כי הסיבה שאונן פטור מכל המצוות בשעה שמתו מוטל לפניו, היא מפני שיש בכך השתתפות עם המת בצערו, על כך שאינו יכול לקיים מצוות, כאשר גם לקבלת שכרו עדיין לא הגיע. וזאת גם הסיבה שאונן אינו פטור ממצוות לא תעשה, כי בכך אין השתתפות עם המת בצערו, שכן גם הוא לא עובר עליהן. אבל שונה היא מצוות יבום מכל המצוות, שאף על פי שהיא ממצוות עשה, אבל ממנה היבם האונן אינו פטור באותה שעה, כי אדרבה, אין למת נחת רוח גדולה יותר ממצוות יבום שמטרתה היא שלא ימחה שמו.

(אגישמקע ווארט - ומתוק האור)

הגמרא אומרת "אמר רב, כל אשה שאין אני קורא בה בשעת נפילה 'יבמה יבא עליה', הרי היא כאשת אח שיש לו בנים ואסורה". והסבר הדברים הוא כך: אם בשעה שמת הבעל, היבם לא יכול ליבם את אשת אחיו, שוב לא יוכל ליבמה עוד, ואפילו אם האיסור המונע את היבום יתבטל, כי היא נחשבת כאשת אח שיש לו בנים ואסורה לאחיו. לדוגמא: אם היה למת בן, וזמן מה לאחר מכן נפטור אף הוא - הרי בשעת הפטירה לא היתה היבמה בכלל "יבמה יבא עליה", ולפיכך לא חלה עליו המצווה ליבם, ואשת המת אסורה עליו ככל אשת אח.

שואל על כך ה"חכם צבי" אם כדברי רב, לעולם לא ניתן לקיים את מצוות יבום, כי הלא לקרובי המת יש דין של אונן, דהינו שמרגע המות ועד לקבורה, הם פטורים מכל מצוות עשה, וזה כולל את מצוות יבום. ומאחר שבשעת מיתה היה פטור ממצוות יבום, נשארה אשת המת אסורה עליו ככל אשת אח, שכן

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לשמוע ולל השומיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

סינר שיש בו ארבע כנפות האם הוא חייב בציצית?

עשייתו היא לשם כיסוי הראש, הריהו פטור מציצית. וכן בגד שאינו מיועד ל'הנאת לבישה', כגון סינר וחגורה, פטור מציצית. ובגד שנועד רק לכבוד, ולא להגנה מפני הקור או החום - נחלקו הפוסקים אם חייב בציצית; וראוי להחמיר ולעגל את אחת מקרנותיו, כדי שלא יהיו בו ארבע כנפות.

[שו"ע י, יא, וביה"ל ד"ה סודר]

נאמר בתורה על מצות ציצית: "גְּדֹלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּסוּתֶךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶה בָּהּ", וכתבו הפוסקים, שמפסוק זה יש ללמוד שרק בגד שנועד לכסות את הגוף חייב בציצית, אבל בגד שנועד לכיסוי הראש או הצוואר בלבד, פטור מציצית. ואף בגד שבפועל משמש לכיסוי חלק מהגוף, אם מטרת

מדוע מקיימים את מצות ציצית בטליתות בימות הקיץ החמים למרות שאין הנאה בלבישתן?

אך הוסיף והקשה, שבמקרים רבים, אין כל הנאת לבישה בבגד הציצית, וכגון בטלית בימות הקיץ החמים. ותיירץ, כי מן ההכרח לפרש, שאנו נוהגים כדעת הראשונים שסוברים, שגם בגד שנועד ללבישה לשם כבוד - והוא הדין בגד שנועד לצורך מצוה - חייב בציצית.

[ביאורים ומוספים דרשו י, 26]

בהמשך לאמור: יש מהאחרונים שדן בנוגע לבגדי הציצית שבזמננו, שאינם מיועדים להנאת לבישה ולובשים אותם רק לשם מצוה - מדוע הם חייבים בציצית. וכתב, שחייב בגדים אלו בציצית הוא על פי דעת הראשונים שסוברים, שאם יש בבגד הנאת לבישה, הוא חייב בציצית אף כשמטרתו אינה לשם כך. (ויש מהראשונים שסוברים, שבגד שלא נועד להנאת לבישה, פטור אף במקרה שנהנים בלבישתו).

האם צריך לעגל את הפינות בחולצות שבזמננו?

ולמעשה - דעת אחרונים רבים, כי ראוי לעגל את אחת מקרנות הבגד, כדי שלא יהיה בן ארבע כנפות. וכך הכריע המשנה ברורה. ובבגדים שיש בהם שסע מאחור, (וראה במקורות בנוגע לאורך השסע), ובכך נוספות שתי קרנות לבגד - ראוי לעגל שלוש מתוך שש הקרנות.

[שו"ע י, יב, משנ"ב לו, וביה"ל ד"ה הואיל]

הפוסקים דנים בנוגע לבגדים כמו חליפות, חולצות, וכיוצא בהן, שיש בהם שתי כנפות בקצוות הצווארון, ושתי כנפות בשולי הבגד בצידו הקדמי - מדוע נהגו שלא לקשור בהם חוטי ציצית. ולדעת הרמ"א, טעם הדבר הוא משום שהכנפות אינן מסודרות באופן ששתיים מתוך מלפניו, ושתיים ממוגן מאחוריו.

* בגד העשוי כצורת 'טלית קטן' המצויה בימינו, אך בחלקו הוא סגור מן הצדדים כמו חלוק, ובחלקו הוא פתוח - אם הוא סגור לרוב אורכו, הריהו פטור מציצית; ואם הוא פתוח ברובו, חייב בציצית. ואם שני צידיו מחוברים זה לזה בקרסים שאינם כפופים, הנפתחים בקלות, או בכפתורים - אינו נחשב לסגור, וחייב בציצית.

* בגד הפטור מציצית שקשרו בו חוטי ציצית, אסור לצאת עמו בשבת לרשות הרבים; אבל בבגד החייב בציצית, נחשבים חוטי הציצית כ'נוי' לבגד, ומותר להוציאם לרשות הרבים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להעביר אש מנר של חנוכה לנר אחר באמצעות גפרור?

ובתנאי שאין חשש שהגפרור יכבה לפני שידליקו בו את הנר האחר. ולדעת הרמ"א - כיון שהנר הראשון שהודלק הוא עיקר המצוה, והנרות הנוספים לפי מספר היום אינם אלא הידור מצוה, יש להחמיר שלא להדליק מהנר הראשון את הנרות הנוספים. ויש שכתבו, שאף לדברי הרמ"א, את הנרות הנוספים מותר להדליק זה מזה; ויש שכתבו, שאף בזה נהגו להחמיר.

לדעת השולחן ערוך, מותר להדליק נר חנוכה מנר חנוכה אחר, אך אין להעביר אש מנר לנר באמצעות גפרור, או אמצעי אחר, כיון שהגפרור הוא של חול, ולמרות שמדליקים אותו לצורך מצוה, דהיינו כדי להדליק בו נר חנוכה אחר, יש בכך משום זלזול בנר החנוכה שממנו הדליקוהו.

ויש אומרים, שמותר להעביר אש מנר לנר באמצעות גפרור, כיון שהדלקת הגפרור היא במטרה להדליק ממנו נר מצוה לאלתר,

[שו"ע תרעז, א, ומשנ"ב ג, ד ר"ז; ביאורים ומוספים דרשו, 9, וראה שם, 3]

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

ב' בניסן | רבי ברוך אב"ד וורמייזא זצ"ל, אבי המהר"ם מרוטנבורג

יארצייט:

מ"ה: רבי ברוך אב"ד וורמייזא זצ"ל, אבי המהר"ם מרוטנבורג.
 שצ"ז: רבי אליהו ב"ר אברהם קלמנקש זצ"ל, מאפטא, אב"ד לובלין.
 תצ"ט: רבי ישעיהו ב"ר ישראל חזקיהו באסאן זצ"ל, בעל שו"ת לחמי תודה.
 תרס"א: רבי משה ב"ר אברהם דיין זצ"ל, מרבני קהילת ארם צובה ובעל ישיר משה.
 תר"פ: רבי שלום דובער ב"ר שמואל שניאורסון זצ"ל, האדמו"ר הרש"ב מחב"ד.
 תרצ"א: רבי אברהם ב"ר אלכסנדר הלוי חוואלעס זצ"ל, מרבני גרוזיה.
 תשכ"ח: רבי יעקב יוסף ב"ר דוד טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מסקווירא.
 תשמ"ג: רבי אליהו דוד ב"ר משה מאזוז זצ"ל.

מעלת ימי חודש ניסן

כתב בעל ה"אבני נזר": ימים אלו [ימי חודש ניסן] יקרי הערך, שעה ליום יחשב...

(שו"ת אבני נזר או"ח ח"ב סימן שלו)

נשתדל לנצל את הזמן, ובפרט בימים אלו אשר מעלתם גדולה מאוד

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il